

Jedenácté číslo časopisu Lidé města, Revue pro etnologii, antropologii a etologii komunikace vychází s vrocením 2003. Je v pořadí třetím číslem vydaným v tomto kalendářním roce. Připravili jsme ho se záměrem zviditelnit problematiku společenských skupin, upozornit na její důležitost, mnohostrannost a aktuálnost.

Společenské skupiny na stránkách předkládaného čísla našeho časopisu akcentujeme ve třech odlišných rovinách: v rovině skupin etnických, sociálních a generačních. Každá z těchto rovin naznačuje, i když selektivně, problémy, s nimiž se společnost České republiky v současnosti střetává.

Etnické skupiny jsou zohledněny především v kontextu lokálního ukotvení a meziethnické komunikace se „sousedy“. Pozornost je zaměřena na kontaktní situace a z nich vyplývající postoje: k jiným-cizím i k sobě samým. Meziethnické „sousedské“ dotyky jsou sledovány jednak v příhraničním prostoru, tedy v oblasti stýkání se různých národních skupin většinového obyvatelstva suverénních státních útvarů. Tato situace je analyzována na konkrétní realitě zaujatých postojů polských obyvatel v euroregionu Nisa, postojů, které budují na historických i současných zkušenostech, postojů, v nichž se prolínají stereotypní soudy přejaté z minulosti s nově konstruovanými přístupy. Kontaktní meziethnická situace vyplývající z lokálního „sousedství“ je sledována dále v situaci etnické enklávy žijící uprostřed jinoethnické většinové společnosti. Tato situace je zpřístupněna prostřednictvím Vojvodova, vesnice kdysi s převahou českého obyvatelstva v Bulharsku. Komunikace se „sousedy“ je však nahlížena i spektrem běžného stýkání se v rámci užšího lokálního okruhu domu, ulice a města, za situace každodenního opakovaného kontaktu osob vymezených sice etnicky a kulturně, nikoli však rozdělených ohraničením územním. Tato situace je zohledněna průřezovou sondou do situace zachycené v několika městech České republiky.

V diskusně koncipované stati je pak položena další otázka dotýkající se příslušnosti k etnické skupině: otázka spouštěcích mechanismů proklamace vlastní etnické identity. Je sledována u profesní skupiny Romů, která se konstituuje jako nová účelová skupina státních zaměstnanců pověřených prací s romskými dětmi v rámci vzdělávacího systému české školy.

Problematika skupin sociálních, tedy problematika, která podle našeho předpokladu bude v následujících letech získávat v České republice na aktuálnosti, je v předkládaném čísle časopisu Lidé města zohledněna přes „marginální“ skupiny bezdomovců a žebráků. Orientace na tyto skupiny je ohlasem jejich „marginality“ a „novost“ v občanské společnosti České republiky (měřeno situací druhé poloviny 20. století) i ohlasem na mezinárodní badatelský zájem o ně. Existence obou těchto skupin a jejich sociální problémovost se však stala průvodní součástí společenské reality dneška. A na tuto realitu chceme upozornit zařazenými mikrosondami.

Problematiku života a kultury skupin generačních otevíráme prostřednictvím dětí, a to dětí mladšího školního věku. Ve dvou statích jsou synchronně řešeny otázky chování uvnitř dětské skupiny. I když z jiných hledisek obě stati monitorují formy komunikace v dětské skupině. Analyzují její významový obsah, včetně obsahu eticky nepřijatelného. Snaží se ukázat mechanismy, na nichž tato komunikace funguje.

Jedenácté číslo časopisu Lidé města vychází díky finančním prostředkům poskytnutým Fakultou humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze. Redakce za tuto podporu děkuje.

Mirjam Moravcová